

OČ JDE

Až do morku kostí

V polovině října 1961 nelze psát úvodní úvahu o ničem jiném než o rozhodnutí Sovětského svazu — či přesněji: těch, kdo vládou jeho vládnoucí straně — znovuzahájit výbuchy atomových bomb. Velká část bezprostředního radioaktivního odpadu se snesla na Sovětský svaz a Čínu, radioaktivního odpadu se snesla na Sovětský svaz a Čínu, a v celé severní polokouli byl naměřen tu větší, tu menší vzrůst množství dopadnuvších radioaktivních látek. Nejtrvalejší a nejnebezpečnější část odpadu však zůstala ve vzduchu a bude se snášet po desítky let na zemi, nasycujíc půdu, rostliny a vodu radioaktivními prvky, které budou přecházet do těla zvířat, do masa a mléka. Tak lidská strava bude po další desetiletí prosycena radioaktivními látkami, které se usazují v kostech. Protože se odtamtud nevyměšují, hromadí se tam a každým novým systémem, každým novým hltlem jejich množství vzrůstá. S množstvím vzrůstá i síla radioaktivního záření, které vysílají do morku a které vyvolává rakovinu kostí a rozklad krve. Proti tomu není léčby, není pomoci a není záchrany.

Lidé, které čeká už jen deset let života, se nemusí této nové choroby bát — pravděpodobně radioaktivního stroncia nenastřádají v kostech tolik, aby jim spálilo morek a rozložilo krev, pokud nejsou k rakovině zvláště náchylní. U lidí mladších bude procento zachráněných větší. Nejhuře jsou na tom děti: ty budou vystaveny radioaktivnímu odpadu po celý svůj budoucí život, a jejich oběti půjdou do desítek milionů. — —

Moderní totalitní diktatura ukazuje svou pravou tvář po dobytí moci. S bezpříkladnou surovostí a krutostí jsou ničeny fyzicky a existenčně masy jejich odpůrců; oběti dostupují statisíců a milionů. Po pěti, po desíti letech jsou bojovníci za svobodu vybiti a zlomeni; zjevný odpor se zmenšil, a masové akce represivní jsou nahrazeny ještě masovějšími akcemi preventivními, které činí hromadný teror zbytečným. To je období, kdy lidé zbabělí, slabí, pohodlní a pošetilí říkají: Nacismus (nebo komunismus, nebo fašismus) už není tak zlý; už má svá bouřlivá léta za sebou; už se zlidštil, zhumánněl. Dá se s ním a pod ním nějak žít.

Nedá se žít. Netrvá dlouho a režim znovu dokáže, že je systémem umírání a smrti, ne života, ba ani ne živoření. Nacismus se dal do války, kterou zranil nejen národy jiné, ale nejtíže národ vlastní. Komunismus dnes znovu-

zahájením atomických výbuchů doslova seje smrt nejen mezi své odpůrce, ale také mezi své stoupence.

Ani to však není největší paradox.

Největší zručnost je, že Sovětský svaz nemusel výbuchy provádět ve vzduchu. Mohl své pokusy udělat bez nejmenšího odpadu pod zemí anebo v meziplanetárním prostoru, k čemuž má — nebo aspoň tvrdí, že má — dostatečné prostředky. Rozhodnutí provádět výbuchy v ovzduší bylo svévolné a zvolné. Je odpovědné za to, že po každém jídle nám — a našim dětem narozeným i nenarozeným — přibude v morku kostí stopa smrtonosného záření.

ZE STUDENÉ VÁLKY

Plán rozvoje latinské Ameriky

Obdobou evropského Marshallova plánu v dnešní době je slib rozsáhlé pomoci zemím latinské Ameriky, k níž se zavázal prezident Kennedy ve svém programu "Spojenectvím k pokroku". Rozsah pomoci je vpravdě gigantický: 20 miliard dolarů má být vynaloženo během deseti let na hospodářskou a sociální přestavbu nejen států latinské Ameriky, ale vlastně i tamní společnosti. Neméně obrovský je problém, jemuž má tato pomoc čelit: lidská bída a analfabetismus, jakož i hluboké sociální rozdíly mezi obyvatelstvem.

Program je odpovědí a výzvou Castrově Kubě, ale není její zásluhou. V celé latinské Americe existují značné sociální rozdíly, kterých využívá komunismus. Jak nezodpovědné jsou jeho sliby, ukazuje právě Kuba. Přesto, že Kuba má být výstavní ukázkou státu, který se opírá o SSSR, může se dnes chlubit jedině snížením životní úrovně právě těch, kteří podporovali Fidela Castra: dělníků a rolníků. Jediné, co se zlepšilo na Kubě, je inventura zbraní a letadel a moc rychle rostoucí nové třídy. Přes tento znatelný neúspěch mohou komunisté demagogicky zneužívat chudoby všude jinde v latinské Americe, protože zaplavili tento kontinent množstvím propagačního materiálu a agentů, kteří ovšem nemluví o ničem jiném než o hanebných amerických imperialistech a kapitalistech.

Latinská Amerika je dnes zralé místo pro komunisty. Propastné sociální rozdíly mezi malou vrstvou vlastníků půdy a prostým lidem jsou základnou nenávisti. Spojené státy jsou si dobře vědomy těchto nedostatků. Proto

je trvalá americká pomoc vázána na jedinou, ale důležitou podmínku: že latinské státy uskuteční pronikavé reformy na poli sociálním, ve veřejné správě a v daňovém systému. Amerika rovněž doporučila latinským republikám snížení výdajů na zbrojení. Spojené státy nemají námitek proti státnímu vlastnictví, pokud je moudře kontrolováno demokratickým vládním systémem a pokud souběžně se soukromými podniky.

K vypracování podmínek a k dohodě o spolupráci na tomto programu rozvoje latinské Ameriky byla svolána konference všech států, přicházejících v úvahu. Tyto státy jsou sdruženy v Pan-Americké Unii. Členem je také Kuba, která se konference účastnila. Konference se konala v srpnu tohoto roku v Punta del Este ve státě Uruguay.

Spojené státy neměly na konferenci nejsnazší úlohu. Bylo tomu tak především proto, že zasedání mělo také odsoudit Kubu jako příklad cizí intervence ve sféře pan-amerických zájmů. Většina jihoamerických politiků si však byla vědoma, že v jejich státech jsou značné sympatie pro nacionální hnutí po vzoru Fidela Castra a že si nemohou dovolit ho ostře napadnout. Nakonec byla vypracována dohoda, jež se v podstatě shoduje s americkým návrhem a jež byla podepsána všemi státy s výjimkou Kuby. Kuba překvapila svým mírným postojem, ale k podepsání dohody nebyla pozvána, neboť otevřeně zavrhl demokratický systém vlády, k němuž se jinak přihlásili všichni účastníci konference. Americký ministr financí Dillon dále prohlásil na konferenci, že Kuba neobdrží ani cent z americké pomoci, pokud bude pod kontrolou cizí mocnosti. Kubánští služebníci Moskvy, obvykle hluční, dostali také jiný dárek ke konferenci: den před jejím zahájením požádali o politický asyl kubánští konsulové v Buenos Aires a Montevideu. A jedním z autorů dohody byl exilový kubánský odborník Felipe Pazos, bývalý Castrův ředitel Kubánské národní banky.

Dohoda, k níž došlo, byla vypracována Argentinou, Brazílií, Chile, Mexikem a Peru z podnětu USA. Aby předešly obvinění z imperialismu a intervence, Spojené státy přijaly řadu změn původního programu, které se týkaly hlavně procedury při udělování americké pomoci. Amerika také přislíbila spolupráci na poli mezinárodního obchodu s kávou, při jednání se zeměmi Evropského hospodářského společenství a jiné výhody zemím latinské Ameriky.

Slavnostní deklarace, již byla konference uzavřena, shrnuje zásady, na nichž bude postavena budoucí hospodářská spolupráce latinské Ameriky s výjimkou Kuby. Deklarace zdůrazňuje, že program pomoci je založen na zásadách representativní demokracie a na účtě k právům jednotlivce. Deklarace pak vysvětluje plán akce "Spojenectvím k pokroku": Během deseti let se dostane latinské Americe pomoci, jež jí umožní hospodářský rozvoj, zvýšení životní úrovně prostého člověka, zvýšení vzdělání, odstraní nedostatky bytů a domů, zaručí minimální mzdy a ustálí cenovou hladinu, podpoří pozemkovou reformu a zvýší produktivitu zemědělství, spravedlivěji rozdělí daňové břemeno i podpoří soukromé podnikání, a vytvoří latinsko-americké hospodářské společenství.

Ze slibu presidenta Kennedyho se tak stane čin. Nejcennější je však na americké pomoci, že Spojené státy budou

respektovat svobodu člověka a zúčastněných států, a nichž bude, aby si po svém uspořádaly život ve svých zemích.

V tom je i slabý bod celého plánu. Přestože představitelé Spojených států si jsou vědomi nutnosti rychle zvýšit životní úroveň širokých vrstev, nepodařilo se jim přesvědčit rozhodující jihoamerické politické a hospodářské kruhy — vládní ani opoziční — o kritičnosti situace a naléhavosti rychlých a radikálních reforem. Mexická sociální revoluce se stala frází. Argentína se ani nepokouší o vážnější daňovou a pozemkovou reformu. Bolivijská pozemková reforma je skandál a vláda se udržuje u moci tím, že vyplácí neslýchané mzdy organizovaným skupinám ozbrojených dělníků, které jsou úplatkem za jejich podporu. Velká část vedoucích kruhů latinsko-amerických zemí vítá a vymáhá příliv americké pomoci jako příležitost k rychlému zbohatnutí, které se někdy k nerozpoznání podobá rozkrádání. Americký senát odhalil řady přímo groteskních případů. Bolívii byly dodány stroje na stavbu silnic za jeden a čtvrt miliónu dolarů, ale stroje nikdy nebylo použito, protože není nikoho, kdo by dovedl stroje používat. Jiný milión dolarů byl vynaložen na stavbu zavodňovacího zařízení, které prostě nefunguje — bylo tak špatně postaveno, že je bezcenné. Tři továrny v téže zemi, postavené nákladem půl miliónu dolarů nikdy nezahájily výrobu a zřejmě jsou zcela zbytečné. Do Peru bylo dodáno před pěti lety za 14 miliónů dolarů potravin na pomoc obětem katastrofálního sucha. Téměř všechny potraviny se poztrácely na cestě od přístavů k hladem umírajícímu obyvatelstvu — čtvrtina dodaného obilí je ještě uskladněna v sýpkách. V téže zemi byla nákladem dvou miliónů dolarů postavena dálnice, která nikam nevede: končí prostě u úpatí velké hory. V Uruguayi bylo vydáno téměř devět miliónů dolarů na postavení telefonní sítě, které nikdo nepoužívá. A tak dále. Pokusy vlády o nápravu jsou okamžitě za vydatné pomoci místních komunistů prudce denuncovány viníky jako pokusy o intervenci do vnitřních záležitostí země, o porušování národní suverenity a jako americký imperialismus, a doma jim podrážejí nohy američtí dodavatelé a podnikatelé, kteří při těchto manipulacích vydatně vydělávají. K tomu je pracovitost a snaživost obyvatelstva jihoamerických států kromu obvyčejně nízká — dávají přednost nižší životní úrovni a nečinnosti před zvýšením životní úrovně, které je nutno vykoupit námahou.

Při tom jsou problémy latinské Ameriky přímo nepřekonatelné, i pro poctivou a vysilující práci. Při rychlosti růstu obyvatelstva by národní důchod těchto zemí musel být čtyřnásoben do roku 1975, aby byla životní úroveň jen udržena na dnešní bídné výši; aby dosáhla v roce 2000 evropské úrovně z r. 1950, musel by být národní důchod zosminásoben. Po desetiletí bude Jižní Amerika třebovat lavinovitý příliv všech druhů strojů na výrobu energie od motorů až po atomické elektrárny, a zemědělského nářadí od motyk až po traktory a kombajny, aniž by přes své přírodní bohatství mohla dát jen vzdáleně rovnocennou protihodnotu.

Budoucnost jihoamerického světadílu tudíž závisí od tří hlavních činitelů: Předně, budou-li Spojené státy a jejich evropské spojenci s to napumpovat do Jižní Ameriky takové bohatství, že je korupce nestačí znatelně rozebrat

a že to, co zbudě, bude stačit na účinné zvýšení životní úrovně obyvatel. Za druhé, najde-li se ve státech latinské Ameriky dost poctivých, neúplatných a energických činitelů ve veřejném a hospodářském životě, kteří odolají kombinovaným útokům pravice a komunistů a zajistí použití částí americké pomoci jejím účelům, vyjmenovaným dohodou v Punta del Este. A za třetí, podaří-li se přimět obyvatelstvo, aby zvolilo cestu demokratického budování a práce místo cesty totalitní diktatury a donucení, na kterou je vši silou tlačí a lákají místní komunistické strany a kubánští emisáři ve spolupráci se stále četnými stoupenci vyhoštěných lokálních diktátorů.

O LEPŠÍ ZÍTRĚK

Neodvisle jednat

Jedinou formou svobodného sdružování, kterou moderní totalitní stát umožňuje, je čtyř- až pětičlenná neformální demokratická skupina vybraných a důvěryhodných přátel, scházející se pravidelně na půdě legality, aby svým členům dodala sílu, sebedůvěru, duševní rovnováhu, intelektuální růst a obohacení.

Této *formě* možno dát nejrůznější *obsah*. Sledování deního tisku ukazuje, že život pod soustavou komunistické společenské kontroly přivedl lidi sám k tomuto způsobu sdružování, i když jen v neuvědomělé, teoreticky nedomyšlené a nedůsledné podobě. To proto, že skupinkám, které se takto vymykaly totalitní kontrole, šlo více o *obsah* o *cíl* jejich sdružování než o formu. Proto způsob sdružování byl experimentální a odvozený od cíle, nikoliv promyšlen sám o sobě, at' šlo o skupiny mladíků, vyjadřujících svou vzpouru proti komunistické společenské někdy nesmyslnými módními výstřelky nebo bezcílnými násilnostmi, anebo až o skupiny katolické mládeže, posilujících se v úsilí o svatost společnými duchovními cvičeními. Zanedbání formální stránky sdružování se mnoha stalo osudným; nenaplnění zásad vnitřní demokracie, výběrovosti, omezení počtu členů vedlo k prozrazení a zničení skupiny. V tom směru má důraz na formu sdružování rozhodující význam pro přežití a účinnost skupiny.

Ale mezi formou a cílem sdružování je ještě další, užší vztah. Na jedné straně sebeomezení, sebekázeň a opravdovost, kterých od svých členů vyžaduje skutečná uvědomělá demokratická skupina, jsou nemyslitelné, jestliže lidé, kteří se takto sdružují, nemají jako svůj styčný bod, svůj společný zájem cíl skutečně hodnotný, vysoký, který stojí za cenu, již musí platit potlačením protispolečenských, at' anarchistických, at' panovačných prvků, které jsou v každé lidské povaze. Vysoký cíl, který členové skupiny nadřazují svým osobám, je tedy *předpokladem* opravdového demokratického skupinového života. Na druhé straně je *důsledkem* uvědomělého demokratického styku členů v malé skupině, že demokratická diskuse a demokratické usnášení rozšiřují obzor každého člena, který se jich opravdově účastní, obohacují jej vnitřně a posilují jej tak, že povaha a cíl skupiny musí nezbytně růst a vnitřně se zhodnocovat. Dříve či později, ne-li od samého počátku, zahrne demokratická skupina do svého

cíle také *konání dobra*, toho dobra, jaké poznala a poznává svými demokratickými procesy. Nakonec je uskutečňování dobra vnitřní nutností demokratické skupiny, něčím, čemu se nemůže vyhnout, at' jde o skupinu s cíli uměleckými, politickými, náboženskými, hospodářskými, o skupinu studijní nebo odbojovou, akční nebo kontempativní.

V tomto úsilí o konání dobra se skupina musí vyrovnat s tlakem, který na život vykonává svým systémem mocenských monopolů komunistické manažerské centrály a demokratické skupiny totožné; v některých mohou být rovnoběžné nebo bez styčného bodu; v jiných budou protichůdné. Protichůdné budou všude, kde dobro, sledované demokratickou skupinou, bude totožné s rozšířením svobody, a tento konflikt vznikne nezbytně, at' je povaha a cíl skupiny jakýkoliv, právě pro totalitní, monopolitickou povahu kontroly, pro totalitní monopolizace tvorby vůle, o kterou manažerská centrála strany neustále usiluje. Demokratická skupina, která je cestou k vnitřní svobodě, duchovnímu růstu a mentální rovnováze svých členů, se stává nositelkou úsilí o svobodu jiných v tom či onom úseku života.

To zdaleka neznamená, že se stane činitelem odbojovým. Demokratická skupina může ovšem zvolit činy aktivního a nedovoleného odporu jako neúčinnější prostředek k svému cíli; ale tato metoda je jen jednou, a nejnebezpečnější ze všech, které může prozkoumat a zvolit. Energetická a jednostranná práce pro cíle, které demokratická skupina považuje za dobro a které se nekříží s cíli manažerské centrály, vede rovněž k růstu svobody, pokud se členové skupiny dovedou vyhnout tomu, aby uskutečňování dobra bylo spojeno a přispívalo k plnění těch cílů, které, sledovány vládnoucí manažerskou centrálou, se demokratické skupině jeví jako zlo. Manažerské skupině je *každé* opatření prostředkem k rozšíření její moci, krokem k monopolizaci tvorby vůle; demokratická skupina může jednostrannou a ráznou podporou *určitých* opatření mařit a oddalovat konečný cíl, který je vládnoucí centrálou sledován. Ale i tam, kde demokratická skupina nenachází ani kus společné cesty se Stranou, může najít a užít ke svým cílům prostředky, které nejsou odbojové povahy. Systém společenské kontroly v moderní průmyslové společnosti musí být velice rozsáhlý; jeho rozsáhlost snižuje kvalitu i spolehlivost těch, kdo kontrolu na nejnižších místech vykonávají, a tato nevyhnutelná nedokonalost ponechává řadu drobných možností pro neodvislé a promyšlené akce, které uskutečňují cíl, sledovaný demokratickou skupinou. Konečně i tam, kde není možnost konat dobro, je možno hledat prostředky, jak překazit zlo. Tam, kde by příslušník komunistické

BOOKS ABROAD —

An International Literary Quarterly

Objednejte u vydavatele: The University of Oklahoma Press, Norman, Okla., USA. Šéfredaktor: Dr. Robert Vlach. Vychází od r. 1927. 120 stran. Číslo \$ 1.25, roční předplatné \$ 4.00.

strany použil funkce k osobnímu prospěchu a moci a utužení společenské kontroly, může jej člen demokratické skupiny odzbrojit tím, že půjde příkladem vstřícnosti a bude ochoten vykonávat tutéž funkci bezplatně a spravedlivě. Kde není možno ve veřejném životě prosadit správné rozhodnutí, je někdy možno dosáhnout rozhodnutí neurčitě nebo je oddálit. A uskutečnění nežádoucího rozhodnutí je někdy možno zpomalit, oddálit nebo modifikovat. Několik členů demokratické skupiny, spolupracujících v témže prostředí na témže cíli promyšleným a demokratickou diskusí a usnesením dohodnutým postupem, může tak docílit řady drobných úspěchů; ale tyto drobné úspěchy znamenají aktivní překážku uskutečňování toho, co skupina považuje za zlo: spotřebovávají jeho energii, zdržují je, desorientují je, znemožňují mu podrobovat si další sféry života.

Život demokratické skupiny zaručí, že její členové nikdy nezapomenou, že jejich úsilí není *proti* komunismu, nýbrž *pro to*, co považují za dobro; není negativní, nýbrž pozitivní. Jestliže se střetávají s opatřeními vládnoucí manažerské skupiny, je to jen proto, a tam, kde ona je *proti* dobru. Je-li takovýto vnitřně svobodných akcí, pramenících z různých a neodvyslých zdrojů, dost, pak promění povahu komunistické společnosti: pak se v ní už nestřetává manažerská centrála, vybavená systémem mocenských monopolů, s rozdrobenou masou, jejíž odpor je jen setrvačností, nýbrž s uvědomělými a intelektuálně i mravně vysoko stojícími zdroji promyšlené, ne nutně nepřátelské, ale vždy neodvislé akce.

Sledování dobra neodvislými akcemi drobných skupin nemůže svrhnout totalitní režim, protože násilí, které je jeho posledním útočištěm, je možno potřit jen silou, a takováto síla se při rozsahu komunistické mocenské sféry vyskytne jen výjimečně. Ale jednání v souladu s rozhodnutími a životem demokratické skupiny je mezi, po kterou je možno jít v údobí konsolidovanosti komunistického režimu, a nejen rozmnožují množství svobody těch, kterým prospívají, nýbrž jsou i mravní povinností vnitřně svobodného člověka.

Souboj nad propastí

Krátce potom, co Spojené státy předložily v Ženevě nové návrhy na kontrolu pokusů s atomovými zbraněmi, Sovětský svaz oznámil zahájení nové série pokusů. Téměř denně vybuchují nad Novou Zemí "špinavé" atomové bomby, zamořující ovzduší nad celým světem. Důvody, jež vedly Sověty k tomuto rozhodnutí, jsou zřejmé. Sovětské laboratoře pracovaly na nových atomových zbraních po dlouhou dobu a tyto zbraně nyní dosáhly zkušebního stadia. Že ve stejné době sovětské zástupci jednali v Ženevě o kontrolu atomových zbraní Sovětům samozřejmě nevadilo. Druhým důvodem je politika teroru, v níž diktátorské režimy tradičně nacházely velké zalíbení: nemohou-li někoho přesvědčit jinými prostředky, vytáhnou kudlu. V tomto případě se Sověty pokouší donutit Západ k ústupkům v otázce Berlína a Východního Německa. Psychologicky tato politika, jakkoliv ne-

mravná, není bez nadějí na částečný úspěch. Ani západní svět dosud nezapomněl druhou světovou válku a lze pochybovat, že by byl ochoten jít do války, aby zabránil Sovětskému svazu uzavření mírové smlouvy s Východním Německem či vynutil sjednocení Německa. Prezident Kennedy vyjádřil stanovisko Spojených států ve své nedávné řeči ve Spojených národech: "Západní spojence nezajímá nějaké papírové uspořádání, které si Sověty přejí udělat s režimem, který samy vytvořily, na území okupovaném jejich jednotkami a ovládaném jejich agenty." Ale Západ je ochoten hájit svobodu Berlína i za cenu atomové války.

Sovětská politika teroru je zvláště účinná, pokud jde o neutrály. Bělehradská konference neutrály, která započala v den, kdy Sověty explodovaly první bombu, se zmožila jen na velmi mírný protest a řada delegátů, obvykle velmi výmluvných, jde-li o Spojené státy, dokonce se sovětskými pokusy souhlasila.

Za těchto okolností Spojeným státům nezbývalo, než zahájit pokusy také. Zatím se tyto pokusy konají pouze pod zemí a nezvyšují radioaktivitu ovzduší, ale budou-li sovětské pokusy pokračovat, Spojené státy budou donuceny následovat sovětský nezární příklad. Není bez zájmovosti, že sovětskými pokusy zatím nejvíce trpí Čína. V provincii Sinkiang radioaktivita je tak velká, že vláda vybízí obyvatelstvo, aby opustilo své domovy. Čínské radio rovněž oznámilo, že tato radioaktivita je způsobena sovětskými pokusy.

A jako by nebylo dost na berlínské krizi a sovětské politice teroru, zahynul v Kongu tragickou smrtí generální tajemník Spojených národů, Dag Hammarskjöld. Jeho smrtí utrpěly Spojené národy ránu, jež, neukáží-li africké a asijské národy více statečnosti, než ukazují, by snadno mohla být ranou smrtelnou. Komunistický blok, právem arogance, zneuznal totiž Hammarskjölda jako generálního tajemníka, poněvadž odmítl asistovat v zkommunizování Konga, a navrhl reorganizaci sekretariátu Spojených národů na principu trojky, to jest tři generální tajemníci, každý s právem veta. Jinými slovy, konec Spojených národů jako účinné mezinárodní organizace. Dokud Hammarskjöld vykonával úřad generálního tajemníka, sovětský návrh měl málo naděje na úspěch. Po jeho smrti jenom inteligentní instinkt sebezáchovy afrických národů může zabránit vítězství sovětského návrhu.

Také jinde se mraky hromadí. Konec monsunových dešťů v Laosu, nedojde-li brzy k dohodě mezi sváříci se princí, přinese obnovení bojů. Ve Vietnamu vzrůstá záškodnická činnost komunistických elementů a v Číně, podle většiny pozorovatelů se množí známky neklidu.

Lidská civilizace stojí nad propastí. Ne po prvé — ale možná naposled.

TRIBUNA, list Československého zahraničního ústavu v exilu. — Redakce: Postbus 8. Haren (Gr.) Holandsko. Administrace: P. O. Box 934, Chicago 90, U. S. A.